

ons land gebruikte matrixcode-systeem is afgeleid van het UTM-grid), de Nederlandse organisatie en het Nederlands systeem, de indeling van de ponskaart en aanwijzingen voor de werkwijze met voorbeelden bij de bewerking.

Alle benodigde tabellen zijn achterin opgenomen op groengekleurde bladzijden. Hierbij zijn code-nummers voor de grote Nederlandse collecties, de standaardlijst van de Nederlandse flora, een lijst van Nederlandse plantengenera en de lijst van plantengemeenschappen. Alles bij elkaar op 60 bladzijden A4, exclusief de atlas.

Speciaal voor degenen die al een atlas bezitten is ook een oplage gedrukt zonder de atlas die *Handleiding voor het medewerken aan entomologische projecten in het kader van de European Invertebrate Survey - Nederland* wordt genoemd.

De prijs voor handleiding plus atlas is ongewijzigd (f 9,00), alleen de handleiding kost f 4,00. Te bestellen bij de bibliotheek van het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie.

Tenslotte is er bij het Centraal Bureau in kleine oplage een voorlopige editie verschenen van de *Oecocode voor binnenwateren van Nederland, samengesteld ten behoeve van het onderzoek naar de verspreiding en oecologie van macrofauna-organismen van binnenwateren in het kader van de European Invertebrate Survey - Nederland*.

Reeds eerder is er in de Nieuwsbrief op gewezen dat voor zoete wateren de algemene oecocode minder voldoet, hiertoe zal een speciale codering meer voldoen. Voor belangstellenden is de publicatie gratis verkrijgbaar.

Het ligt in de bedoeling de definitieve versie op te nemen in een Handleiding voor het verzamelen van macrofauna-organismen van binnenwateren.

Op de pagina hiernaast is een van de bladzijden uit de atlas van 64 soorten graafwespen gereproduceerd.

ATLASSEN UIT HET BUITENLAND

West-Duitsland

In Nieuwsbrief nr. 4 werd al het vijfde deel van de serie Duitse atlassen besproken, t.w. het werk van Jungbluth: *Prodromus zu einem Atlas der Mollusken von Hessen*. Intussen hebben wij ook de overige afleveringen van deze serie ontvangen en deze worden hier besproken. Ze zijn (vanaf nummer 2) verkrijgbaar bij Dr. H. Schreiber, Schwerpunkt Biogeographie, Universität des Saarlandes, 6600 Saarbrücken 11, West-Duitsland

2. Schreiber, H., 1976. *Lepidoptera: Familien Papilionidae, Pieridae und Nymphalidae. - Fundortkataster der Bundesrepublik Deutschland, 2: 1-76.*

De kaarten geven verspreidingskaarten van de soorten in heel Duitsland. Ze zijn vervaardigd met behulp van een "plotter", een door de computer gestuurd tekenapparaat. Dit komt de duidelijkheid niet ten goede.

De hokken zijn $10 \times 10 \text{ km}^2$ groot; de dekking is zeker voor een zo groot gebied zonder meer goed te noemen. De resultaten lijken interessant, maar zijn door het ontbreken van teksten voor een niet-specialist moeilijk te interpreteren. Er is wel een uitgebreide literatuurlijst.

(JvT)

3. Schmidt-Koehl, W., 1976. *Macrolepidopteren des Saarlandes. Familien: Nolidae, Lymantriidae, Arctiidae, Notodontidae, Zygaenidae, Limacodidae und Sphingidae. - Fundortkataster der Bundesrepublik Deutschland, 3: 1-8 + 100 kaarten.*

Deze atlas bevat kaarten, waarop de vondsten met een nauwkeurigheid van $1 \times 1 \text{ km}^2$ zijn aangegeven. Helaas is het aantal vindplaatsen maar gering en dat geeft de meeste kaarten een nogal kaal aanzien. In totaal zijn slechts vondsten

uit 119 van de in totaal 4697 hokken, d.i. 2,53 %, bekend. Uiteraard geven de kaarten dus alleen een stand van het onderzoek en geheel geen beeld van de werkelijke verspreiding van de soorten.

(JvT)

4. Kunz, H., 1977. *Marine und Brackwasser bewohnende Harpacticoida (Crustacea Copepoda) de Nord- und Ostseeküste der BRD. - Fundortkataster der Bundesrepublik Deutschland, 4: 1-22 + kaart 1-271.*

Helaas voeren ook bij deze atlas de -bijna- stiploze kaarten de boventoon. In principe zouden ze geschikt zijn voor een vergelijking met de verspreiding in Nederland van deze soorten, maar hiervan zal nu wel weinig kunnen komen. De documentatie bestaat uit een literatuuroverzicht.

(JvT)

6. Jungbluth, J.H., 1978. *Mollusken des Vogelberges. (&) Flusskrebse (Crustacea: Astacidae) von Hessen unter besonderer Berücksichtigung des Vogelberges. - Fundortkataster der Bundesrepublik Deutschland, 6: 1-104.*

Voor de mollusken geeft deze atlas verspreidingskaarten in hokken van $2\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$ km². Helaas moet ik ook van deze stellen dat vooral de stand van het onderzoek wordt weergegeven, en minder de ware verspreiding van de soorten naar voren komt. Toch steekt deze atlas gunstig af vergeleken met de twee hiervoor besproken delen van de serie, want in totaal is ongeveer de helft van de hokken met vondsten gedekt. Erg plezierig zijn de overzichtskaarten met plaatsnamen, UTM-codes, relief en klimaat.

(JvT)

Engeland

Heath, J., 1978. *Odonata. Dragonflies. - Provisional Atlas of the Insects of the British Isles, 7: 1-4 + kaart 1-45. £ 2.50*

In deze atlas komen dezelfde kaarten voor als in het boek van C.O. Hammond (1977): *The Dragonflies of Great Britain and Ireland*, uitgegeven door The Curwen Press, London.

(JvT)

Marshall, J.E., 1978. *Trichoptera Hydroptilidae. Caddisflies (Part 1). - Provisional Atlas of the Insects of the British Isles, 8: 1-4 + kaart 1-33. £ 2.00*

De stand van onderzoek naar de verspreiding van de soorten van de kokerjufferfamilie Hydroptilidae. Tegelijkertijd is een tabel tot de soorten verschenen in de serie *Handbooks for the Identification of British Insects*.

(JvT)

Archer, M.A., 1978. *Hymenoptera Vespidae. Social Wasps. - Provisional Atlas of the Insects of the British Isles, 9: 1-10 + kaart 1-8. £ 2.00*

Naast een atlas komen in dit werk korte notities over de verspreiding en een handleiding voor verzamelaars voor.

Curieus is de vermelding dat in 1974 met behulp van een radio-uitzending het onderzoek naar de verspreiding van de wespen werd ondersteund. Dit leidde tot toezending van 10.000 exemplaren van 2.000 verzamelaars! Men is gewaarschuwd.

(JvT)